

Asia: VN/11443/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

V: Muutosten myötä parannetaan huomattavasti vammaisten asemaa YK:n vammaissopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Esteettömyys on uusi ihmisoikeus ja sen toteuttamista muutoksella tavoitellaan. Muutoksella parannetaan vammaisten lasten ja myös naisten asemaa.

Muutokset aiheuttavat suuret kerta kustannukset käyttöönotossa, myös jatkuvia kustannuksia muutos aiheuttaa. Kustannuksia tulee alkupanostuksen lisäksi mm. osaamisen varmistamisesta erilaisten oppimis- ja koulutuskustannusten muodossa. Osaamisen lisääminen tulee varmistaa kokoaikaisesti tavoitteiden saavuttamiseksi.

Muutoksilla on erilaisia vaikutuksia eri toimijoille esteettömyys- ja saavutettavuus vaatimusten toteuttamiseksi. Muutostukustannusten tukemisessa tulee huomioida kaikki toimijat jotta palvelutuotanto pysyy kilpailukykyisenä, mukaan lukien yksityinen ja julkinen puoli.

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana on keskusteltu valvontakokonaisuuden järjestämisestä.

Valvontakokonaisuus on kuitenkin tässä vaiheessa osin avoin.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa valvontaan kokonaisuudessaan.

Miten tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden valvonta olisi tarkoituksenmukaista järjestää?

V: Valvonta tulee järjestää kattavasti ja laadukkaasti. Valvonnan organisoinnissa tulee varmistaa riittävä osaaminen ja asiantuntijuus. Tämän perusteella hajautetun valvontamallin voisi ajatella olevan tehokkain.

Lausunnonantajia pyydetään kommentoimaan erityisesti palvelujen valvontaa (esitysluonnoksen luku 4.2.6, sivut 83, 85 – 87), kun digitaalisten palvelujen valvonta on tarkoitus keskittää edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön. Lisäksi pyydetään ottamaan kantaa sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaaliseen mediaan pääsyn valvontaan sekä liikennettä koskevien esteettömyystietojen esittämisen valvontaan (laki liikenteen palveluista).

Erityisesti tuotteiden markkina- ja palvelunvalvonnan järjestäminen on esityksessä vielä avoin. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä alla esitettyihin (esitysluonnoksen luku 4.2.6.3, sivut 84-85) vaihtoehtoihin markkina- ja palvelunvalvonnan järjestämisestä.

Valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja:

Rakennettu ympäristö

Esteettömyysdirektiivin vaatimukset rakennetulle ympäristölle on esitetty esteettömyysdirektiivin liitteessä III. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisesti, onko rakennetun ympäristön täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset. Tässä vaiheessa esitetään, että rakennettua ympäristöä koskevia vaatimuksia ei otettaisi mukaan tähän esitykseen vaan sen soveltamisesta päätettäisiin myöhemmin (ehdotus esitysluonnoksen sivuilla 92-94). Lausunnonantajia pyydetään lausumaan erityisesti siitä:

- Miten esteettömyysdirektiivin soveltaminen palvelun tarjoajan vastuulla olevaan rakennettuun ympäristöön konkreettisesti edistäisi esteettömyyttä ja kuinka laajamittaiseksi arvioitte vaikutukset rakennetun ympäristön esteettömyyteen?
- Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esteettömyysdirektiivin soveltamisella rakennettuun ympäristöön olevan palvelun tarjoajalle? Kuinka suuren osuuden esteettömyysdirektiivistä aiheutuvista kokonaiskustannuksista ne muodostaisivat?

V: Rakennettua ympäristöä koskevat vaatimukset tulisi ottaa mahdollisimman pian mukaan sillä rakennetulla ympäristöllä on merkittävä vaikutus vammaisten itsenäiseen ja omatoimiseen suoriutumiseen.

Muita huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elinvoima- ja ympäristötoimialan lausunto

Esityksessä on erinomaisesti tunnistettu ja kuvattu avoimen joukkoliikenteen toimintaympäristön hajanaisuus asemilla ja digitaalisten palvelujen käyttöönottopolkujen keskeneräisyys. Asemien ja pysäkkien sekä digikanavissa tarjottavan matkustajainformaation sekä lipputuotteiden myynnin datapohja on monesti sama, mutta tiedon hyödyntäjiä ja kaupallistajia on useita. Digitaalisten aikataulu-, reitti- ja lipputuotemyyntiaineistojen yhteensopivuus kansainvälisesti käytettävien muotojen (GTFS, Netex) mukaisena on edennyt liikennepalvelulain hengessä.

Saavutettavuusnäkökulman lisääminen ei helpota kaupallisten MaaS-liiketoimintamallien leviämistä, ellei saavutettavuutta voida kuvata nykyisten käytössä olevien aineistomuotojen puitteissa.

Kaupunkien avoimen joukkoliikenteen digiratkaisujen merkittävät kehitysaskeleet on otettu viime vuosina valtion liikkumisen digitalisaatioon osoittamien määrärahojen turvin. Mikäli digipalvelujen saavutettavuutta halutaan nopeasti ja yksittäisen kehitystoimena edistää odottamatta lippu- ja maksujärjestelmien elinkaaren luonnollista seuraavaa isoa muutosta, toimenpiteet saattavat olla kustannustehottomia. Joka tapauksessa saavutettavuuden edistäminen liikenteen palveluissa on tärkeää, ja kaupunkien avoimessa joukkoliikenteessä on paljon parannusmahdollisuuksia sekä kaupunkiympäristön että digiratkaisujen saavutettavuudessa. Saavutettavuutta koskevien käytännönläheisten informaatiojärjestelmien, asematoimintojen ja infran pysäkkisuunnitteluohjeiden päivittäminen on merkittävä käyttöönottoa edistävä toimenpide.

Pajunen Merita

Porin kaupunki - Kaupunginhallitus 24.1.2022 § 61